

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

Pályázat tanulmányuti ösztöndijra.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1000 (egyezer) K-ás tanulmányuti ösztöndijra hirdet pályázatot, melynek elnyerője tartozik a f. év nyarán legalább három héten át Schweiz-ban tartózkodva, annak erdőgazdaságát minden vonatkozásban tanulmányozni. Az egyesület az ösztöndijast részletes utitervvel látja el.

Az ösztöndijért oly főiskolai képzettségű erdőtiszték folyamodhatnak, akik az Országos Erdészeti Egyesületnek tagjai és főiskolai indexük, államvizsgálati oklevelük és szolgálatadójuk, illetőleg hivatali főnökük bizonyítványával egyfelől érdemességüket, másfelől reászorultságukat igazolják.

Egyenlő körülmények fenforgása esetén a magánszolgálatban állók előnyben részesülnek.

Az ösztöndijban részesülő pályázó köteles f. év végéig a tanulmányuton tapasztaltakról és a tapasztaltaknak a hazai s különösen szolgálati viszonyai közötti alkalmazhatóságáról bíráló értekezést írni és azt az Országos Erdészeti Egyesületnek beküldeni.

A pályázatok f. évi június hó 1-ig nyújtandók be.

Budapest, 1914-ik évi április hóban.

Az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. *Warinszky* József hercegi erdőmester, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, folyó évi április hó 27-én Szentlőrinczen elhunyt.

Szmik Gábor nyug. m. királyi főerdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, f. évi május hó 3-án Kemenczepatakon elhunyt.

Béke hamvaikra!

Schiffel Béla †. Az osztrák erdőszet egyik magyar születésű jelese, *Schiffel* Béla udvari tanácsos, legutóbb a Hochschule für Bodenkultur docense, márczius hó 6-án, idő előtt, 63 éves korában

elhunyt. 1851-ben született Keresztfalun, Szepes megyében, középiskoláit Kassán és Egerben végezte s azután két éven át Selmezbányán hallgatta az erdészetet. További két évig Mariabrunnt látogatta s innen osztrák állami szolgálatba lépett, s különösen mint erdőrendező működött. 1896-ban meghívást nyert a mariabrunni erdészeti kísérleti állomáshoz, melynek *Friedrich* dr. halála után egy ideig vezetője is volt. 1911-ben mint udvari tanácsos nyugalomba vonult, de egyben átvette a földmivelési főiskolán *Guttenberg* lovag örökének egy részét, t. i. az erdőbecslés és erdőérték számításán előadását. Rendkívül bőséges irodalmi tevékenységének termékei közül megemlítjük: A luczfenyő alakja és köbtartama (Form und Inhalt der Fichte) 1899; ugyanaz a vörösfenyőre (1905), az erdeifenyőre (1907) és a jegenyefenyőre (1908) vonatkozólag; szálfaák köbözése két átmérő és a hossz alapján (Kubirung von Rundholz aus zwei Durchmesser und der Länge) 1902. Ujabban az erdőgazdaság rentabilitásával foglalkozott sokat és a tartamos gazdálkodáshoz szükséges fakészlet értékét mint befektetési értéket fogta fel. Uj erdőértékszámításana sajátó alatt van. Megjelenését már nem érte meg.

Az 1914/15. évi földmivelésügyi költségvetés képviselőházi tárgyalása f. hó 1-én és 2-án volt. A tárgyalás erdőgazdasági vonatkozású részleteit a következőkben ismertetjük.

Ez volt az első alkalom arra, hogy *Ghillány* Imre földmivelésügyi miniszter programját kifejtsse. Teljes érdeklődésünkre méltán számot tartó fejtegetéseit ide iktatjuk:

A tavalyi súlyos árvízkatasztrófák és állandó esőzések az ország számos részében nagy bajokat és zavarokat idéztek elő. A kormány tőle telhetőleg iparkodott a momentán bajokon segíteni; azonban ennél tovább szándékunk menni és törekvésünk az, hogy lehetőleg elejét vegyük a jövőt illetőleg a nagyobb árvizeknek. A kormány ezen törekvését szolgálja egyrészt az a javaslat, amelyet a folyók felsőbb szakaszának szabályozásáról ma voltam szerencsés a t. Háznak benyújtani és remélem, hogy még a mostani költségvetési tárgyalás folyama alatt lesz szerencsém az új erdőtörvényjavaslatot benyújtani (Éljenzés.), amely szintén hivatva lesz egyrészt az elkopárosodás meggátlása és az erdők helyesebb kezelése folytán az árvízvédelmi kérdésnek megoldását lehetővé tenni (*Helyeslés*), másrészt az erdészeti szempontok szemmel tartása mellett a Felvidéken annyira fontos állattenyésztést előmozdítani (*Helyeslés és taps*.)

Az állami erdészet tekintetében, t. képviselőház, fentartani akarom a házi-kezelést, sőt azt lehetőleg ki akarom fejleszteni, nemcsak azért, mert a tulajdon-

képeni helyes erdőkezelés, a természetes felújítási rendszerre alapítva, csak házi-kezelés mellett lehetséges és mert ezen házikezeléssel a jövedelmezőség is fokozható, de főleg azért kívánom kiterjeszteni, mert csak ezen házikezelés révén van igazán alkalma az államerdészeti tisztviselői karnak behatóan foglalkozni a lakossággal, a néppel. És az én meggyőződésem szerint ez a szociális feladat sok esetben még fontosabb, mint a rábizott állami vagyon gondozása, mert az állami erdészet ottani tisztviselőinek és képviselőinek feladata egyúttal a magyar állam gyámolító kezét éreztetni az ottani lakossággal. (*Élénk helyeslés.*) A magam részéről kiváló nagy súlyt helyezek arra, hogy igazi altruista szellem hassa át az erdészetet, amely mindenütt ott legyen segítő kezével, ahol erre a lakosságnak szüksége van, mint tanácsadója, felvilágosítója és pótolja a hegyvidéken azt a feladatot, amelyet az onnan elpusztult és elvándorolt középosztály évszázadokon keresztül oly szépen teljesített. (*Élénk helyeslés.*)

A kincstári erdészetre vonatkozó kijelentést és a miniszter urnak az erdőtisztek szociális feladataira vonatkozó nemes felfogását megnyugvással vesszük tudomásul. Ilyen kevés szóval oly találóan és határozottan erre vonatkozó nézetét még miniszter alig fejezte ki eddig.

Az új erdőtörvényt a miniszter ur újból bejelenti, sőt a legközelebbi időre látszik kilátásba helyezni. Nem foglalkozott evvel a törvényjavaslattal bővebben s azért hitünk szerint nem is merítette ki annak tartalmát, amidőn annak hivatását a kopárosodás meggátlásában, az erdők helyesebb kezelésében és ebből folyólag az árvízvédelemben, végül az állattenyésztés előmozdításában látja. Sőt ezt az utóbbit nem is tartjuk az erdőtörvény hivatásának, hacsak abban az értelemben nem, hogy a hegyvidéki legelők ügye a Schweiz mintájára teljesen az államerdészeti közigazgatás hatáskörébe utaltatik.

Némi világosságot vet erre a kérdésre a miniszter ur későbbi felszólalásának egyik szakasza, amely alább következik.

Az erdei legeltetés nehéz kérdése foglalkoztatta *Bujanovics* Gyula országgyűlési képviselőt is, aki egyúttal a kincstári erdők adminisztrációjának üzleti szellemben való kifejlesztését is sürgette.

Az állami erdők tételénél fordul elő egy nagy, 2—3 millióra rugó költség-előirányzattöbblet, amely majdnem a maga egészében az emelkedő üzemi és gazdasági kiadások fedezésére fordítatik. Ebben tehát megnyilvánul a miniszter urnak az a szándéka, hogy a fatermékek jobb, intenzivebb értékesítésével iparkodják az erdők jövedelmezőségét emelni. Az erdők ma a nemzetvagyonnak, de

a magánvagyonnak is egy értékben, jelentőségben és jövedelmezőségben folyton emelkedő részét képezik, sőt merem állítani, hogy egy helyesen berendezett, helyesen kezelt és fatermékeit kellőleg értékesíteni tudó erdőgazdaság ma a legbiztosabb gazdasági ág. Ennélfogva nagyon helyeslem a miniszter urnak azt a szándékát, hogy ily módon iparkodjék állami erdőinknek, eddig bizony még nem kielégítő jövedelmezőségét emelni.

Az erdészetnek azonban kettős a feladata. Az egyik: rendszeres erdőkezeléssel fentartani és emelni az erdők állagát és lehetőleg értékeesebb fajokkal termelésével emelni azoknak értékét. A másik feladat a fatermékek kellő értékesítése. Az első bizonyos sablonszerűséggel történik, sőt nem is történhetik másképp és meg vagyok győződve arról, hogy kiváló erdészeti munkát ennek a feladatának teljes mértékben meg is felel. De már az iránt aggályaim vannak, hogy vajon az intenzívebb módon proponált értékesítés a bürokratizmus segítségével elérhető-e. Az értékesítés feladatai már nagyon beleütköznek a bürokratizmussal okvetlenül együtt járó nehézségbe, lassuságba, formalizmusba (*Ugy van! Ugy van!*) és oly üzleti és kereskedelmi szellemet, oly szabad mozgást követelnek, amely a bürokratizmussal össze nem egyeztethető és amely a bürokráciában alig is szerezhető meg.

Eddig az értékesítés is meglehetősen sablonszerűséggel történt, azonban a gazdaság természetes fejlődése és a faanyagok értékének növekedése természetesen megköveteli az ezekkel való intenzívebb foglalkozást, amiképp ez a miniszter ur indokolásában benne is foglaltatik. Ez feltétlenül helyes, de akkor felteszem a kérdést, nem látja-e időszertűnek a t. miniszter ur, hogy a faértékesítés kérdését, amely tulajdonképpen egy ipari és kereskedelmi üzem, kiemelje a bürokratizmus béklyóiból; kiemelje a bürokratizmussal okvetlenül együtt járó formalizmusból, a lassuságból s abban egy olyan üzemi szervezetet és szellemet honosítson meg, mint aminő az államnak egyéb üzeméinél máris megvan és amelyre, hogy milyen nagy súlyt fektet a t. kormány, arról éppen tegnap győződhattünk meg a kereskedelmi miniszter ur beszédéből, aki az államvasutaknak nagyobb jövedelmezőségét éppen abban látja biztosíthatni, hogy az ott már meglevő üzleti szellemet még jobban kiterjeszti.

Az állami erdők kérdésével szorosan összefügg az állami kezelésben levő közszégi erdők és kopárok kérdése. Ez egyike a legnehezebb problémáknak, amelyet úgy megoldani, hogy az mindenkit kielégítsen, tulajdonképpen nem is lehet és salomoni bölcsesség szükséges ahhoz, hogy az e kérdésben benfoglalt közérdek és jogos magánérdek kellő kiegyenlítést nyerjen. Az erdők állagának fentartása kétségtelenül közérdek, közérdek klimatikus, közérdek államvagyonai és közérdek különösen árvízvédelmi szempontból. Ezzel a közérdekkel azonban állandóan ellentétben áll az illető erdőtulajdonosnak a fa intenzívebb kihasználása, vagy a legeltetés által érvényesíthető magánérdeke; itt tehát a távol jövőben remélt nagyobb jövedelmezőség áll szemben a jelenben érvényesülhető, közvetlenül látható érdekekkel s így azt hiszem, hogy, ha az illető érdekelteket kérdeznők meg, azok tulnyomó része a mai verebet választaná a holnapi tuzok helyett. (*Igaz! Ugy van!*) Azonban éppen azért, mivel az állami erdők fentartása ilyen közérdeket képez, nagyon helyes, ha az állam a maga kényszereszközeivel lép közbe és biztosítja azoknak fenmaradását azon, bizony meglevő

tendenciával szemben, amely az erdőpusztításra nézve megvan a mi lakosainkban és biztosítja azoknak további létét.

A legnagyobb érdekellentét, amely itt megnyilvánul, a legeltetés kérdésében rejlik. *(Igaz! Ugy van!)* A legeltetés fontos mindenütt, egyes vidékeken azonban az ottani lakosság megélhetésének nélkülözhetetlen előfeltételét képezi. *(Igaz! Ugy van!)* És itt azután semmiféle, önmagukban bármily helyes elveknek merev alkalmazása által nem szabad lehetetleníteni a népességnek mai megélhetését a távol jövő kedvéért. *(Helyeslés.)* Ezeket a kérdéseket bürokratizce, központilag, általános merev szabályok alapján elintézni nem lehet, mert ahhoz a helyi viszonyoknak teljes ismerete és ami a fő, egy a mainál nagyobb íratitud szükséges a törvények alkalmazásában, amely lehetővé tegye azoknak a viszonyokhoz való alkalmazkodását. A mai erdőtörvény e tekintetben tulságosan merev, *(Igaz! Ugy van!)* nem engedi meg annak megfelelő alkalmazhatóságát. Innen származik azután az a sok elégedetlenség, az a sok esetben tapasztalható elkeseredés, *(Igaz! Ugy van!)* amelynek jogos voltát néha maguk az eljáró hivatalnokok is érzik, anélkül, hogy képesek lennének rajta segíteni. A tisztelt miniszter ur nagyon jól ismeri ezeket a kérdéseket az életből, s én teljesen meg vagyok nyugodva az iránt, amire különben előbbeni beszédében is rámutatott, hogy a benyújtandó új erdőtörvényben ezeket a kérdéseket megfelelően és az élethez szabva fogja alkalmazni; a magam részéről csak arra kérem, hogy ezt mielőbb tenni sziveskedjék. *(Élénk helyeslés.)*

Az állami erdőkkel függ még össze a kopárok beültetésének kérdése. Ez tulajdonképpen az erdőgazdaságnak az alfája, árvízvédelmi szempontból pedig ez éppen a legfontosabb kérdés. *(Igaz! Ugy van!)* És éppen azért nagyon helyeslem, hogy a tisztelt miniszter ur erre a célra 100.000 K-val nagyobb költséget vett fel, csak arra kérem, hogy lehetőleg az állami csemetekertek termelését annyira fokozza, hogy ebből nemcsak a természetesen elsősorban számba jöhető községek, de önköltségi áron, magánosok is fedezhessék nagyobb mértékben, mint eddig lehetett, szükségleteiket.

A legeltetés kérdésére nézve igazat kell adnunk a felszólalónak, hogy *általános* megoldást erre találni nem lehet, a helyi viszonyok gondos mérlegelése ellenben többnyire az ellentétes érdekek kiegyenlítéséhez vezet. A teljes merevség éppen oly helytelen, mint a tulságos engedékenység, amely oda vezet, hogy amíg egyfelől a régente agyonlegeltetett mostani kopárokat drága pénzen és nagy nehezen befásítjuk, másfelől közreműködünk azon, hogy újabb kopárok létesüljenek.

Bujanovics fejtegetéseire vonatkoztak *Ghillány* földmiv. miniszter ur következő szavai:

Igen t. barátom, *Bujanovics* Gyula, felemlítette annak fontosságát, hogy a készülő erdőtörvény keretén belül meg kellene oldani a felvidéki legeltetési mézériákat is. Tökéletesen igazat adok neki, hogy ez nagyon kényes és nehéz

kérdés. De én azt hiszem, ha abból az elvből indulunk ki, hogy a kisbirtokoknak és urbéreseknek mindaddig, míg az a talaj nincs kitéve az elkopárosodás veszélyeinek, az ő marháik legeltetését megengedjük — eltekintve attól az alaptól, amelyen ma állunk, t. i. hogy a mostani erdőtörvény rendelkezésétől, amely azt mondja, hogy ha akár a talajban, akár a növedékben ez a legelő marha kárt csinál, a legeltetés eltiltandó — akkor elmentünk a liberalitásnak addig a határáig, amelynél tovább az erdészeti szempontok veszélyeztetése nélkül már nem mehetünk. *(Igaz! Ugy van!)*

Íme az új erdőtörvénynek ismét egy kiragadott s a maga önállóságában részünkről aggályosnak tartott részlete, amely a vágások legeltetését, esetleg *hosszas* legeltetését és nem annyira elméletben, mint inkább a gyakorlatban az ország erdőterületének további csökkenését jelentheti. Teljesen tisztán ebben a tekintetben csak a törvény szövegének közzététele után fogunk láthatni, addig tehát végleges nézetet nem nyilváníthatunk.

Magyar Károly a kincstári erdőkkel foglalkozik röviden:

Én a kincstári erdőknek nemzetgazdasági és nemzeti szempontból való nagy hivatását feleslegesnek tartom fejtegetni, ezekről délelőt Bujánovics Gyula t. képviselőtársam eléggé megemlékezett; csak azt vagyok bátor megjegyezni, hogy bárcsak az összes kötött birtokok mind erdőbirtokok és az összes erdők kötött birtokok lennének; (*Helyeslés*) ez mindenesetre közgazdasági szempontból legmegfelelőbb volna. De emellett ezen kincstári erdők elég szép jövedelmet is hoznak, amennyiben a mostani költségvetésben is 31 millió fölül van felvéve a rendes bevétel, ami a 22 millió kiadás levonásával a 215 millió érték mellett több mint 40/0-os kamatozásnak felel meg.

Baross János középhitbizományok alakítását és *Beksics Gusztáv* eszméjének megfelelően az alföldi hitbizományoknak az erdős hegyvidékre való helyezését propagálta, ami, ha eddig nem kötött erdőbirtokok megvásárlása útján történik, tudvalevően igen üdvös volna erdőgazdasági tekintetben.

Az osztrák államerdészeti tisztviselők részére tartott kereskedelmi tanfolyam tanulmányutja. A tanfolyam 14 hallgatója (többnyire magasabb rangú erdészeti tisztviselők és egy görög királyi főerdész), *Marchet* Gyula udvari tanácsos, a tanfolyam tanárának vezetése mellett, a tanfolyam befejezése után, fakereskedelmi tanulmányaik kiegészítése végett néhány nagyobb faipari és fakereskedelmi telepet keresett fel s mult hó 18-ától a f. hó 1-éig terjedőleg hazánkban, Romániában, Bukovinában és Morvaországban tartózkodtak.

Utjukat Trencsénben kezdték meg, ahová április 18-án délből érkeztek s ott nyomban megtekintették a Wolfner S. (most Schanzer) budapesti czég trencsényi fatermelését és keményiafűrésztelepét.

Április 19-én délelőtt a Trencsén város festői környékén levő erdőkbe rándultak ki s délután Budapestre utaztak.

A pályaudvaron a budapesti kir. erdőfelügyelőség főnöke és *Guckler Károly* székesfővárosi erdőmester, a székesfővárosi erdőhivatal részéről a tisztii személyzettel együtt, kollégiális szivélyességgel fogadta és üdvözölte őket.

A következő napon (április 20-án) délelőtt megtekintették a *Herrmann János* és fia czégnek a kőbányai Liget-utca 8. szám alatt levő hordógyárát, azután pedig *Wolfner S.* fatelepét (V. ker., Dráva-utca 16. sz.) s már ugyanezen a napon délután tovább utaztak — Brassón át — a báró *Groedel*-czég háromszéki (kommandói és gyulafalvi) nagy fenyőfűrésztelepére, ahová április 21-én délelőtt érkeztek, s ahonnan, egy napi tanulmányozás után, tovább folytatták utjukat Romániában.

Mind a nevezett czégek, mind pedig utközben (a brassói, sepsiszentgyörgyi és kovásznai vasuti állomásokon) a magyar szak társak a legszívesebben üdvözölték az osztrák kollégákat, ami láthatólag kellemesen érintette őket.

Látszott, hogy jól érezték magukat nálunk és hogy a kollégiális és szivélyes együttlét kellemes emlékeivel távoztak körünkből.

A tanfolyam az osztrák államnak, hallomás szerint, 26 ezer koronájába került, ami igazán csekélység, s bizonyára sokszorosan megtérül azon a réven, hogy az értékesítéseket majd a fakereske-

500 év óta gyógyítanak csuizt, köszvényt, ischiast stb.

Trencsénytelep

radioaktív kénes hőforrásai és iszapfürdői. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvizgyógyintézet. Diétetikus konyha. *Uj fürdők. Uj szállodák. Uj iszapfürdők.* Házikurához: Kénes iszap- és vizszétküldés.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai és azok hozzátartozói a június 15-től szeptember 1-ig terjedő idő kivételével napi 8 koronáért szobát, ellátást, fürdő- vagy iszapkezelést kapnak. Aki ezt a kedvezményt nem veszi igénybe, de a fürdőigazgatóság házaiban lakik, a lakásnál és fürdőknél 50% kedvezményt élvez. Iszapszétküldésnél 10%.

delemben is jártas erdészeti tisztviselők fogják intézni. S önként felmerül bennünk az a kérdés, vajjon nem volna-e helyénvalónálunk is — éppen most, amidőn fokozatosan a házi kezelésre térünk át — hasonló tanfolyam felállítása?

Agancskiállítás. A Fővárosi Vigadóban május 1-én nyílt meg a *József* főherceg védnöksége alatt álló országos agancskiállítás. Összesen 586 trofea-t állítottak ki Magyarország vadászai. Ezek közt van nyílt területi szarvasagancs 123, vadaskerti szarvasagancs 28, dámlapátos 43, őzagancs 57, zergekampó 26, Mufflon-szarv és vadkan-agyar 25 és különféle külföldi exotikus trofea 24.

A kiállítás bíráló-bizottsága báró *Trauttenberg* Frigyes elnöklésével ült össze; tagjai voltak: gróf Teleki Tibor, P. Róth Lóránd miniszteri tanácsos, a földmivelésügyi minisztérium kiküldöttje, Inkey Antal és ómoraviczai Heinrich Ferencz udvari tanácsos.

A nyílt területi szarvasagancsok jutalmazására tíz díjat tűztek ki; az első ezüstdíjat, továbbá József főherceg és Széchenyi Béla gróf tiszteletdíját, valamint a második ezüstdíjat *Frigyes* főherceg nyerte.

A vadaskerti agancsok között öt díjat osztottak ki; az első gróf *Erdődy* Rudolf nyerte. A rendellenes agancsok jutalmazására három díjből az első *József* főhercegnek ítelték oda. A dámlapátosokra kitűzött öt díjből az első herceg *Esterházy* Miklós kapta, az őzagancsok jutalmazására kiosztott tíz díjből pedig az első *Olleschik* Károly őrnagy. A földmivelésügyi minisztérium tiszteletdíjat ajánlott fel a kincstári területen lőtt legszebb őzagancs díjazására; ezt a díjat *P. Róth* Lóránd őzagancsa nyerte el. Gróf Széchenyi Béla a zergekampók díjazására ajánlott fel tiszteletdíjat, amelyet gróf *Kinszki* Zdenkónak ítelt oda a bíráló-bizottság.

Ezenkívül ezüstérmét kaptak: Frigyes főherceg gyűjteményes szarvasagancs csoportja, továbbá Coburg Fülöp herceg, báró Sennyey Miklós, báró Vécsey Béla, a m. kir. földmivelésügyi minisztériumnak kiállított nyílt területi szarvasagancsa, gr. Wenckheim László, ifj. báró Wesselényi Miklós és gróf Károlyi Lajos őzagancs csoportja, továbbá gróf Csekonics Sándor, Ephrussi Viktor, gróf Pappenheim Siegfried őzagancsa, továbbá gróf Károlyi Lajos gyűjteményes zergekampó csoportja, gróf Forgách Károly moufflonja, báró Baich Milán vadkanagyara.

Bronzérmet kaptak: József főherceg gyűjteményes szarvasagancs csoportja, továbbá Coburg Fülöp herceg, Festetics Tasziló herceg, Róth Lóránd, dr. Hochenegg, gróf Károlyi Lajos nyílt területi szarvasagancsa, gróf Hunyady Károly és Simó Károly őz-
agancs csoportja, továbbá József cs. és kir. főherceg, Frigyes cs. és kir. főherceg, dr. Rákossy Levente őz-
agancsa, Kittlausz Kurt zergekampója, gróf Forgách Károlyné moufflonja, gróf Chotek Rezső vadkan-agyara.

Kísérleti adatok az erdei szalonka vonulásához. Bátran ki lehet mondani, hogy nincs olyan madárfajunk, melynek vonulását oly nagyfoku és izgatott érdeklődés kíséri, mint az *erdei szalonkáét*. S ennek daczára is mit látunk, ha azt kérdezzük, hogyan is folyik le az erdei szalonkának tavaszi és őszi vonulása, *honnan jönnek, mere mennek?* Azt látjuk, hogy ezekre a kérdésekre bizony még a leginkább hozzáértő is csak valószínűségekkal tud válaszolni. Pozitív adatok még nincsenek, azaz hogy már vannak, de még eddigelé oly csekély számban, hogy egyelőre inkább csak

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom.

1. Híres iszapforrásai csusz-, köszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szívbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

érdekesek, sem mint arra valók, hogy az erdei szalonka vonulásának már oly sokszor bolygatott kérdését tisztázzuk. Ezekhez a pozitív adatokhoz az *erdei szalonkafiókáknak fölíratos lábgyűrűkkel való megjelölése révén* jutott a kutatás.

Következő adatok ismeretesek eddigel:

1. Jelöltetett Gacsina vidékén Szentpétersvártól 30 kilométernyire déli irányban 1911. július hó 7-én; elejtették 1911. deczember hó 12-én Cartex D' Armagnac mellett, Délfranciaországban Toulouse város közelében. Ez teelő példány volt.

2. Jelöltetett ugyanott 1912. július hó 21-én; elejtetett 1912. deczember havában Visignano-ban Istriában. Ez is teelő példány volt.

3. Jelöltetett ugyanott 1912. július hó 27-én; lelőtték 1913. márczius hó 24-én Landau-ban, a rajnamenti Pfalz-ban. Ez a példány visszavonulóban került kézre; elindulási helye ismeretes, de korántsem bizonyos, hogy születése helyére igyekezett vissza.

4. Jelöltetett 1913. junius hó 11-én Milleschau-ban, Csehország északi részében; lelőtték 1914. január hó 18-án Bicchiano-ban, Korsika szigetén. Ez a példány is bizonyára a téli szállásban tartózkodott.

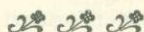
5. Jelöltetett 1912. november hó 6-án Helgoland szigetén, mint átvonulóban levő felnőtt madár, 1913. augusztus hó 16-án Jönköping-ben, Svédország déli részében a fészkelő területen lelték.

Habár ezek az adatok magát a kérdést éppen csak megvilágítják, az a nagy jelentőségük mégis megvan, hogy megmutatják azt az utat, amely a szalonkavonulás kérdésének megoldásához vezet. Ha csak néhány éven át mindenki, akinek módjában van, megjelölné a keze ügyébe kerülő szalonkafiókákat, ugy hamarosan oly sok adatra tudnánk szert tenni, melyek az eddig is gyűjtött vonulási adatokkal kombinálva, teljesen föltárnák az erdei szalonka vonulásának a lefolyását; tudni kell ugyanis, hogy az eddigi eredmények szerint minden negyedik, ötödik megjelölt erdei szalonka kézre is kerül, nem ugy, mint a fecskéknél, melyből 4000-nél több jelölt példány közül eddigelé egyet se lelték az ország határán kívül. Való igaz, hogy fecskét könnyebb is jelölni, mint erdei szalonkát, de akinek, ha megengedi az ideje, maga is utána járhat, vagy aki alkalmas személyzettel rendelkezik, ebben föl tudja kelteni az érdeklődést és ambíciót, bizonyára jelölhet néhány példányt.

Hazánkban sok helyen fészkel az erdei szalonka. Fészkel már Horvátországban, a Dunántulon is szórványosan, míg a Kárpátok övében mindenütt rendes, bár gyér fészkelőnek kell mondani. Ha évenként csak 50—100 darabot lehetne nálunk jelölni, akkor már számítani lehetne legalább 10—20 olyan példányra, a mely hozzáérő kezébe kerülve, egy adatot szolgáltatna az erdei szalonka vonulásához.

A jelölésre szolgáló gyűrűket *komoly érdeklődőknek* készséggel rendelkezésére bocsátja a M. kir. Ornithológiai Központ (Budapest, II., Debrői-ut 15.) azzal a kötelezettséggel, hogy felhasználásukról jelentést adnak, a fenmaradt gyűrűket pedig a szezon végeztével az intézetnek visszaküldik. A kérdésnek jelenleg a külföldön is nagyobb propagandát csinálnak, kétségtelenül sikerrel s így kívánatos lenne, hogy Magyarország, mely a madárvonulás kutatása terén vezető szerepet játszik, ebben az akcióban is méltóképen képviselve volna.

Herman Ottó
tb. igazgató.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Cservenka Márton*, *Heim Rajmund* és *Árovcics Antal* főerdőőröknek saját kérelmükre történt nyugalmahelyezésük alkalmából sok évi hű és buzgó szolgálatuk elismerésül a koronás ezüstéremkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1914. évi márczius hó 30-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ BURIÁN ISTVÁN s. k.

Fülöp Szász-Coburg-Gothai herceg *Lux* János királyhegyaljai erdőhivatali főnök, főerdőmérnököt erdőmesterré, *Csoma* Gusztáv központi főerdőmérnököt erdőmesterré nevezte ki.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Dercsényi* Kálmán m. kir. erdőtanácsost Kolozsvárról Nagybányára ellenörködőnek.